

אפשר לסכם את החלק הזה באמירה שכל אחד אוהב ללמוד באופן אחר וכל הדרכים טובות ומקובלות, ובשיעור הזה אנחנו רוצים לגלות כיצד בחרה נחמה ללמוד תנ"ך.

פעילות 1 - במליאה

היכרות עם נחמה ליבוביץ

- נכתוב על הלוח חמש עובדות על אופן הלימוד של נחמה. נבקש מהתלמידים לבחור עובדה אחת שמעניינת אותם או שהפתיעה אותם / עובדה שהם רוצים לשאול עליה שאלה או להביע התנגדות כלפיה. נעורר בכיתה דיון על כל עובדה ונחשוב מה אפשר ללמוד מנחמה.

- נחמה העדיפה לשאול את תלמידיה שאלות ולא לסכם להם את התשובות.
- נחמה למדה מכל מדרש, פרשנות, מחקר או תרגום.
- נחמה כתבה את הפסוקים בשורות קצרות.
- נחמה לימדה נשים וגברים, בישיבות ובאוניברסיטאות.
- נחמה למדה תנ"ך מכל אדם, דתי או חילוני.

פעילות 2 - בקבוצות

- נחלק את הכיתה לזוגות או לקבוצות של עד ארבעה תלמידים.
- כל קבוצה תקבל פסוק שונה מספר תהילים. הקבוצה תלמד את משמעות הפסוק (בעזרת הנספח) ואחר כך יתבקשו לקרוא אותו בקול ובהטעמה בפני כל הכיתה.
- לפני שהתלמידים עולים לקרוא את הפסוקים נגלה להם שזה שיעור שנחמה העבירה דרך הרדיו וביקשה משני קריינים לקרוא את אותו הפסוק, ולסיכום לימדה:

"בבית הספר אנו **לומדים** תורה. בבית הכנסת אנו **קוראים** בתורה.

ולגבי תהילים... אנו **אומרים** תהילים... ה'קורא' בספר קורא את דבריו של המחבר, של מישהו זולתו. ה'אני' בספר הוא האני של המחבר. לעומתו ה'אומר' תהילים, אומר דברי עצמו".

כתיבה: עדיאל שושני | מדריך ארצי, בתי הספר המשלבים

קהל היעד

תלמידי כיתות ד'-ה'

משך הזמן

שיעור אחד

מבוא

מטרת השיעור היא להעביר לתלמידים את החוויה שבלימוד תנ"ך, דווקא במקום שבו אנשים שחושבים אחרת ממני. נראה כי נחמה ידעה ללמוד מכל אדם בענווה ולהתעקש על אמונתה באומץ.

פתיחה

- נציג בפני התלמידים את המשפטים שלהלן, הנוגעים לאופן הלימוד המועדף עליהם, ונבקש את התייחסותם - עם אילו משפטים אתם מזדהים? מדוע?

- אני מעדיף ללמוד לבד.
- אני מעדיף ללמוד עם חבר.
- אני אוהב להתווכח על דברים שאני מאמין בהם.
- אני אוהב להקשיב וללמוד בשקט.
- אני אוהב לשמוע רק דברים שאני מסכים איתם.
- בלימוד אני רוצה לגלות את האמונות והדעות שלי.
- בלימוד אני רוצה להכיר עוד דעות ששונות מדעותיי.

נחמה לימדה אותנו דרכים שונות להתחבר אל הפסוקים, ועכשיו כשנקשיב לקריאת הפסוקים כל תלמיד יכתוב איזה רגש הוא הרגיש מקריאת הפסוק (אפשר להדגיש שגם אם לא מבינים את משמעות המילים עדיין אפשר להעביר רגש באופן הטעמת הפסוקים).

כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקִי מִיָּם כִּן נִפְשִׁי תַעֲרַג אֵלַיָּהּ אֶ-לֵקִים" (תהלים מב, ב)
 "צִמְאָה נִפְשִׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חַי: מִתִּי אֲבוֹא וְאֶרְאֶה פָנֶי אֱלֹהִים". (תהלים מב, ג)
 "אֲמַרְהָ לֹאֵל סִלְעִי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי לָמָּה קָדַר אֵלֶּךָ בְּלַחֲץ אוֹיֵב". (תהלים מב, י)
 "תְּהוֹם-אֵל-תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרִיהָ; כָּל-מִשְׁבָּרֶיהָ וְגִלְיָה עָלֵי עֶבְרוֹ" (תהלים מב, ח)

סיכום השיעור

- נבקש מהתלמידים לשתף: מה עוזר לכם ללמוד? כיצד אתם אוהבים ללמוד?
 (אפשר לעזור על ידי מתן דוגמאות: אני אוהב ללמוד לבד / עם חבר, אוהב ללמוד בשקט או לקרוא בקול, אוהב לסכם במחברת או לשנן בעל פה, אני אוהב לשאול שאלות ואז לחפש את התשובות, אוהב לקרוא... וכדו')
 נערוך על הלוח רשימה של רעיונות ללמידה ונעודד את התלמידים להכיר עוד דרכים ייחודיות ללמידה, ממש כפי שלמדנו מדרכה המיוחדת של נחמה בלימוד.

דפי עזר ללימוד פסוקי תהילים בקבוצות

1. תהילים מב, ב

"בְּאֵיל תַּעֲרֹג עַל אֲפִיקֵי מַיִם
כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֱלֹהִים אֱ-לֹהִים".

מלבי"ם:

כאיל האיל הוא צמא למים מצד טבעו [...]

תערג על אפיקי מים והיא צמאה למים
כן נפשי תערג אליך אלהים אל גילוי השכינה והנבואה ורוח"ק כמו בימי קדם.

שאלות על הפסוק:

- איזו תחושה גופנית מתוארת בפסוק?
- מהו המשל ומהו הנמשל?

2. תהילים מב, ג

"צִמְאָה נַפְשִׁי לֹא-לֵהִים לְאֵל חַי
מִתִּי אָבֹא וְאֶרְאָה פָּנֵי אֱלֹהִים".

ר' אברהם אבן עזרא:

צמאה - המים ירוו האדם רגע ויחיה ותשוב נפשו אליו ולא כן הלחם [...]
ובעבור כי חיי בני אדם תלויים במים, על כן לאל חי.

שאלות על הפסוק:

- איזו תחושה גופנית מתוארת בפסוק?
- מהו הדמיון בין המים לאלוקים?

3. תהילים מב, י

"אֹמְרָה לֹאֵל סִלְעִי לְמָה שְׂכַחְתָּנִי
לְמָה קִדַּר אֱלֹהִים בְּלִחְזִן אוֹיֵב".

שאלות על הפסוק:

- איזו צרה מתוארת בפסוק?
- מהי השאלה העולה בפסוק?

4. תהילים מב, ח

"תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוֹרֶיהָ;
כָּל-מִשְׁבָּרֶיהָ וְגִלְיָה עָלֶי עֲבָרוּ".

שאלות על הפסוק:

- איזו מצוקה מתוארת בפסוק?
- מהי הצעקה והתפילה המופנית כלפי ה'?